

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0296-335
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
ID ОП у ЄДЕБО	20054
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Електротехніка та електротехнології, бакалавр, 14 Електрична інженерія, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/2019/zvit-samootsinyuvannya-2019/1-141.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Козакевич Ігор Аркадійович
Члени експертної групи	Кривда Вікторія Ігорівна; Глушко Олександр Володимирович (здобувач вищої освіти)
Залучений представник роботодавців	Место для вводу текста.
Спостерігачі	Место для вводу текста.
Дати виїзду до ЗВО	16-18 грудня 2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	Место для вводу текста.
Дата надходження звіту до Національного агентства	Место для вводу текста.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для вводу текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Место для ввода текста.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Підготовка фахівців за даною освітньою програмою є затребуваною та стратегічно важливою для Збройних Сил України та підвищення обороноздатності країни. Підготовка відбувається відповідно до сучасних вимог з використанням діючих зразків техніки та обладнання. ОП узгоджується з місією та стратегією розвитку ЗВО. Загалом спостерігається відповідність даної ОП критеріям, а виявлені незначні недоліки не псують загального позитивного враження. У експертної групи сформувалась впевненість в тому, що колектив ЗВО відданий своїй справі та прикладає значних зусиль для забезпечення високої якості освітнього процесу. Спостерігається рух щодо модернізації ОП в напрямку стандартів Північноатлантичного альянсу, що є позитивним в контексті обраного вектору зовнішньої політики України, і при здійсненні необхідних кроків щодо інтернаціоналізації ОП значно укріпить позиції випускників та ЗВО на міжнародній арені.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Враховуються інтереси роботодавця (Збройні Сили України) при формуванні ОП та її оновленні. Співпраця з роботодавцем має системний та довготривалий характер, а його представники входять до складу розробників ОП, яка враховує професійний стандарт фахівця з електротехнічних систем військового призначення. Значна увага приділяється набуттю практичних навичок за спеціальністю та отриманню соціальних навичок й компетенцій, адже це є невід'ємною складовою військової підготовки. Правила прийому ХНУПС є чіткими, зрозумілими та загальнодоступними. З метою інформування більш широкого кола абітурієнтів та детального роз'яснення положень правил прийому публікується "Довідник вступнику до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти тактичного рівня". Критерії відбору вступників забезпечують прозорий та справедливий відбір з позиції відповідності особливостям ОП. Форми та методи навчання направлені на досягнення цілей та програмних результатів навчання. Інформація щодо цього, а також процедур та критеріїв оцінювання є доступною і зрозумілою для здобувачів вищої освіти. Сукупність спільних наукових результатів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників є беззаперечним свідченням наявності поєднання навчання і дослідження. Форми контрольних заходів, методи та критерії оцінювання завчасно доводяться до відома курсантів шляхом внутрішньоуніверситетської системи Moodle. Форма підсумкової атестації відповідає стандарту. Курсанти обізнані щодо того, що їх атестаційні роботи будуть перевірятися на плагіат, про механізм перевірки та можливі наслідки. Деякі викладачі здобували практичний досвід у зоні проведення ООС та можуть на власному досвіді поєднувати отримані навички із матеріалом, передбаченим навчальним планом. Рейтингова система стимулює викладацький склад розвиватися на конкурентній основі, що сприяє збільшенню показників навчально-методичної та наукової діяльності викладачів. Тісна співпраця з представниками замовника (роботодавця) Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, в тому числі залучення до проведення лекційних та практичних занять курсантам даної ОП, сприяє досягненню визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. Фінансові, матеріально-технічні

ресурси, а також навчально-методичне забезпечення сприяють досягненню результатів навчання. ЗВО забезпечує вільний доступ курсантам до своєї інфраструктури та освітніх ресурсів. Здобувачам вищої освіти надається всебічна підтримка, як під час здійснення освітнього процесу, так і за межами цього часу. Процедура вирішення конфліктних ситуацій є чіткою та зрозумілою. Курсанти, студентське самоврядування, роботодавці беруть безпосередню участь в покращенні ОП та освітніх компонент. Відгуки працевлаштованих випускників приймаються до уваги під час перегляду та удосконалення ОП. Права та обов'язки доводяться до відома учасників освітнього процесу з використанням інтернет-ресурсів, а також роз'яснюються при зустрічах з ними.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Позиції здобувачів вищої освіти при визначенні цілей ОП враховуються не достатньою мірою. У зв'язку з обраним вектором інтеграції до Північноатлантичного альянсу врахуванню досвіду іноземних освітніх програм слід приділити більше уваги при подальших оновленнях ОП. Обмежена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через скорочений термін навчання (3,5 роки), тому рекомендується впровадити більш чіткий механізм забезпечення вибірковості навчальних дисциплін. Визнання неформальної освіти наразі не передбачено даним ЗВО, тому було б доцільно розглянути можливість визнання результатів неформальної освіти принаймні при вивченні дисциплін гуманітарного циклу. Рівень знань англійської мови не дозволяє здобувачам вищої освіти приймати активну участь у міжнародних освітніх та наукових проектах, що створює складнощі для інтернаціоналізації освітнього процесу. Є доцільним рекомендувати коригування навчальних планів з введенням наскрізної підготовки з іноземної мови, що відповідає напрямку зовнішньої політики України та стратегії розвитку Збройних Сил у бік Північноатлантичного альянсу. Перевірка на плагіат відбувається насамперед для кваліфікаційних робіт бакалавра протягом останнього семестра навчання на рівні "бакалавр". Посилення контролю за академічною доброчесністю на більш ранніх курсах, шляхом перевірки студентських робіт дозволить більш глибоко опанувати положеннями академічної доброчесності та підвищити рівень унікальності кваліфікаційних робіт. Оскільки, не всі викладачі, які задіяні на даній ОП, мають достатню кількість наукових публікацій у фахових виданнях за останні роки, то рекомендується звернути увагу на заходи популяризації наукових досягнень. У бібліотечному фонді недостатня кількість фахових періодичних видань за спеціальністю, до якої відноситься дана ОП. Наявні відгуки лише випускників після першого року служби у військах. Не продемонстровано чітких та зрозумілих механізмів відслідковування подальшого кар'єрного шляху випускників. Рекомендується посилити зворотній зв'язок з випускниками для надання порад чи рекомендацій для покращення ОП чи окремих освітніх компонент. Оскільки інформація щодо ОП відноситься до службової, це значно звужує можливості щодо залучення зацікавлених сторін до її покращення. В той же час, було б доцільно активізувати пошук альтернативних шляхів забезпечення прозорості та публічності функціонування ОП.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Ціль освітньої програми сформульована чітко та відповідає стратегії та місії ЗВО, оскільки надання освіти в галузі електричної інженерії з широким доступом до працевлаштування у Збройних Силах України відповідає місії університету щодо створення умов для якісного навчання та підготовки офіцерського, сержантського (старшинського) складу з метою набуття здобувачами нових освітніх та професійних компетентностей. У звіті про самоаналіз відсутні посилання на конкретні документи, що затверджують місію та стратегію ЗВО. В той же час, такі документи були надані для ознайомлення експертній групі під час візиту. Місія та стратегія ЗВО відображені у наказі начальника ХНУПС “Стратегія та перспективні напрями розвитку освітньої діяльності Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/p-19.pdf>), що затверджений рішенням Вченої ради університету від 29.08.2019 р., був наданий експертній групі під час виїзної експертизи. В ньому зазначено, що основні положення базуються на Статуті проекту “Розвиток системи військової освіти та підготовки військових фахівців”, який затверджений Міністром оборони України 19 грудня 2018 р., на основі аналізу вітчизняного досвіду та досвіду підготовки військових фахівців в країнах-партнерах з НАТО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Позиції та потреби роботодавця (замовника) враховуються в повному обсязі, оскільки до числа розробників ОП входять представники Командування Повітряних Сил Збройних Сил України. Позиції здобувачів вищої освіти при визначенні цілей освітньої програми враховуються не достатньою мірою, оскільки даний ЗВО має специфічну ієрархічну структуру, успадковуючи особливості військових формувань, що входять до складу Збройних Сил України. Під час виїзної експертизи відбулося спілкування експертної групи з представником електротехнічної служби тилу логістик Командування Повітряних Сил Збройних Сил України. Була отримана інформація щодо його активної участі у розробці ОП. Дана участь підтверджується також наявністю перспективного плану розвитку даної ОП шляхом збільшення обсягів практичної підготовки у тісній співпраці зі структурами Збройних Сил України. Позиції викладачів та випускників у формулюванні цілей та програмних результатів навчання враховуються на підставі наявного у них досвіду участі у останніх військових операціях, що проводилися Збройними Силами України, що також є позитивним у контексті відображення актуальних напрямів розвитку та підвищення обороноздатності держави. Опитування випускників та їх безпосереднього керівництва

носить системний характер, оскільки цьому сприяє організаційна структура Збройних Сил України, яким підпорядковується і ЗВО, і структури, до яких працевлаштовуються випускники.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час проведення виїзної експертизи було визначено, що цілі ОП та програмні результати враховують тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, оскільки: - враховується необхідність отримання здобувачами вищої освіти знань щодо теоретичних основ та практичних аспектів розробки, експлуатації та ремонту електротехнічного обладнання військового призначення не тільки вітчизняних зразків, а й тих, що використовуються відповідними структурами НАТО, що є позитивним в контексті обраного вектору зовнішньої політики України; - враховується актуальний досвід ведення бойових дій Збройними Силами України, що набутий під час Антитерористичної операції на сході та Операції об'єднаних сил. Під час формування цілей та програмних результатів навчання враховується аспект соціального захисту випускників, які після закінчення служби у Збройних Силах, можуть працевлаштовуватися на цивільні посади. До врахування досвіду іноземних освітніх програм залучено обмежену кількість аналогічних ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Діюча версія освітньої програми не повністю враховує вимоги стандарту вищої освіти, оскільки програма затверджена у 2018 р., а стандарт - у 2019 р. В той же час, розроблено новий варіант ОП у 2019 р., проте його не введено в дію через неспівпадіння термінів навчання: ОП передбачає навчання протягом чотирьох років, а набір здійснювався на термін навчання за бакалаврською програмою - 3,5 роки (у відповідності до наказу №216 Міністерства оборони України від 25.04.2016 “Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладах”).

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Враховуються інтереси роботодавця (Збройні Сили України) при формуванні освітньої програми та її оновленні. Співпраця з роботодавцем має системний та довготривалий характер, а його представники входять до складу розробників ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Позиції здобувачів вищої освіти при визначенні цілей освітньої програми враховуються не достатньою мірою. У зв'язку з обраним вектором інтеграції до Північноатлантичного альянсу врахуванню досвіду іноземних освітніх програм слід приділити більше уваги при подальших оновленнях ОП.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Вказані недоліки не можна вважати серйозними за наступних причин: - позиції здобувачів враховуються не достатньою мірою, оскільки даний ЗВО має специфічну ієрархічну структуру, успадковуючи особливості військових формувань, що входять до складу Збройних Сил України; - недостатнє врахування досвіду іноземних ОП, проте дана ОП регулярно оновлюється у відповідності до поточних проблем ЗСУ, що дає змогу більш плідно врахувати досвід іноземних програм при подальших оновленнях.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи експертній групі було надано ОП та навчальний план з грифом “Для службового користування”. Зважаючи на підпорядкування не лише Міністерству освіти України, а й Міністерству оборони України, в умовах конфлікту на сході країни, наразі обсяг діючої ОП складає 210 кредитів, що пов’язано з необхідністю виконання наказу №216 Міністерства оборони України від 25.04.2016 “Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського(старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладах” (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0216322-16>) та листа від Логістики командування повітряних сил ЗСУ Міністерства оборони України від 16.06.2016 п. 3: “Підготовку військових фахівців для проходження військової служби за контрактом на посадах осіб офіцерського складу тактичного рівня, розпочати з 2016-2017 навчального року за такими строками навчання:... за схемою підготовки “5 років курсант” за спеціальностями (спеціалізаціями) підготовки осіб офіцерського складу, які навчаються у вищих військових навчальних закладах за ступенем вищої освіти “бакалавр” - 3,5 роки з подальшою підготовкою за ступенем вищої освіти “магістр” - 1,5 року”. Експертній групі також було надано ОП 2019 року, розроблену з урахуванням вимог стандарту вищої освіти, та яка розрахована до 240 кредитів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст ОП має визначену структуру. ОП поділена на цикли, а саме: цикл дисциплін загальної підготовки, куди входять дисципліни гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової та базової підготовки; цикл дисциплін професійної підготовки з дисциплінами загально-професійної, військово-професійної та військово-спеціальної підготовки. Освітні компоненти ОП та навчального плану забезпечують виконання програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Основними об’єктами вивчення є електротехнічні та електромеханічні комплекси військового призначення; виробництво, передача, розподілення та перетворення електричної енергії на електричних станціях, в електричних мережах та системах, зокрема, з гарантованим живленням. В нормативних дисциплінах ОП вивчаються базові поняття теорії електричних та електромагнітних кіл, моделювання, оптимізація та аналіз режимів роботи електричних станцій, мереж та систем, електричних машин, електроприводів, електротехнічних та електромеханічних систем і комплексів, що використовують традиційні та відновлювальні джерела енергії.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

ХНУПС відноситься до ЗВО зі специфічними умовами здобуття вищої освіти, як заклад військової спрямованості. Відповідно до Закону України “Про вищу освіту” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>), стаття 4 “Право на вищу освіту”: “...не вважається дискримінацією права на здобуття вищої освіти встановлення обмежень і привілеїв, що визначаються специфічними умовами здобуття вищої освіти, зумовленими особливостями отримання кваліфікації...”. Наказ МОУ 20.07.2015 № 346 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1126-15>) не визначає необхідності та механізмів реалізації вибору курсантами навчальних дисциплін. В ОП розподіл дисциплін відбувається наступним чином: гуманітарні та соціально-економічні дисципліни - 7% - 525 нормативних годин; дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) дисципліни - 16% - 1125 нормативних годин; дисципліни професійної і практичної підготовки - 77% - 5550 годин, з них 1887 годин (нормативних) + 3663 годин (вибіркових). Навчальні дисципліни переліків військово-професійної підготовки циклу професійної підготовки складають вибірку частину навчального плану, яка обумовлює вибір курсантом навчальних дисциплін військово-професійного спрямування при вступі на навчання для подальшої реалізації своєї кар’єрної траєкторії, що відповідає п.2.12 “Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОП та навчальному плані передбачено практику (за військовим спрямуванням) - 90 кредитів та монтажну практику - 45 год. Під час проходження практичної підготовки курсант набуває компетентності, які дають змогу застосовувати знання основ експлуатації, технічного обслуговування та ремонту систем електропостачання для виконання монтажних робіт з окремими елементами та вузлами електротехнічних засобів систем електропостачання комплексів озброєння та військової техніки при організації електропостачання військ в мирний час та в умовах ведення бойових дій. У 2019 р затверджено план вдосконалення практичної підготовки курсантів в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба на період навчання (курсантів 2019 року набору) з спеціальністю 141 – “Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка”. Експертній групі для ознайомлення було надано: “Програма монтажної практики курсантів”, що затверджена 10.04.2019 року для спеціальності 141 - «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»; “Програма практики (за військовим спрямуванням) курсантів”, що затверджена 10.04.2019 року для спеціальності 141 – “Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка”; “Звіт про підсумки монтажної практики”, яка відбувалася з 27.05.2019 р. по 07.06.2019 року. Крім того, до звіту надано рекомендації стейкхолдерів, щодо сполучення монтажної практики з проведенням сезонного технічного обслуговування електротехнічних засобів комплексів озброєння та військової техніки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП включає дисципліни, які передбачають набуття курсантами соціальних навичок під час вивчення таких дисциплін як “Управління повсякденною діяльністю”, “Військова педагогіка та психологія” та ін., а також протягом всього терміну навчання через спілкування з викладачами. В вільний час курсанти мають змогу додатково безкоштовно підвищувати свої комунікативні навички на факультативних курсах англійської мови в межах ХНУПС. Під час зустрічі з курсантами (різних років навчання), випускниками ОП минулих років (2014, 2015, 2018) варто підкреслити їх комунікабельність, повагу, ввічливість, дисциплінованість, а також виділити лідерські якості представників студентського самоврядування, організаторські здібності, чіткі позиції в досягненні поставлених цілей.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Експертній групі було надано “Професійний стандарт офіцера тактичного рівня збройних сил України фахівця з електротехнічних систем військового призначення (ВОС 500300, 620300)”, затверджений командуванням повітряних сил збройних сил України 20.07.2018р. Експертна група засвідчує, що в ОП враховано складові професійного стандарту та включено до вивчення дисциплін військово-професійного спрямування.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

В ХНУПС існує затверджений розпорядок дня для здобувачів вищої освіти. В «Положенні про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» окремо виділяється час на організацію роботи курсантів під час самостійної роботи. Протягом зустрічі зі студентами експертною групою підтверджено, що під час навчання враховується час на різних етапах підготовки від отримання навчальної літератури для підготовки до занять до підведення підсумків за день, з розгляданням Статутів Збройних Сил України. Скарг на недостатність часу на виконання самостійної роботи немає.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Окремо не існує навчання за дуальною формою навчання, проте встановлено, що зважаючи на військову направленість закладу, на даній ОП навчаються курсанти, які фактично є військовослужбовцями за контрактом.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

ОП враховує професійний стандарт фахівця з електротехнічних систем військового призначення. Значна увага приділяється набуттю практичних навичок за спеціальністю та отриманню соціальних навичок й компетенцій, адже це є невід'ємною складовою військової підготовки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Відсутня можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Через скорочений термін навчання (3,5 роки) згідно з наказом Міністерства оборони України відсутня можливість приведення ОП у повну відповідність стандарту вищої освіти, а отже курсанти під час навчання обмежені на 30 кредитів у порівнянні з цивільними ЗВО за аналогічною спеціальністю. Рекомендується впровадити вибірковість навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Вказані недоліки не можна вважати серйозними за наступних причин: - відсутність вибору індивідуальної освітньої траєкторії є обґрунтованою у зв'язку з дією наказу МОУ № 346 від 20.07.2015 та не суперечить Закону України "Про вищу освіту", стаття 4 "Право на вищу освіту"; - обмеження терміну підготовки пов'язано з необхідністю виконання наказу МОУ №216 від 25.04.2016.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому до ХНУПС є чіткими, зрозумілими, розміщені у вільному доступі на офіційному веб-сайті (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/2020/admission-rules-hnups-2020.pdf>) та не містять дискримінаційних положень відповідно до умов прийому, враховуючи військову спрямованість даного ЗВО та ОП. Додаткову інформацію вступник може отримати з “Довідника вступнику до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти тактичного рівня” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/2019/dovidnik-vstupnika-2019.pdf>). Процедура вступу, що чітко висвітлена в правилах прийому, відрізняється від загальноприйнятої через додаткове проходження психологічного обстеження, оцінки рівня фізичної підготовленості, медичного огляду, проте це не є дискримінацією, а зумовлено особливостями реалізації даної ОП та специфіки ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому до ХНУПС розроблені відповідно Умов прийому на навчання до ЗВО України, Інструкції про організацію та проведення військово-професійної орієнтації молоді та прийому до ВВНЗ та ВНП ЗВО, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 05.06.2014 № 360 (зі змінами). Вступ здійснюється за конкурсом на основі повної загальної середньої освіти шляхом оцінювання знань з конкурсних предметів згідно сертифікатів ЗНО або за результатами вступних випробувань з конкурсних предметів для пільгової категорії осіб. Програми вступних іспитів для таких осіб враховують вимоги до вступників на відповідну спеціальність. Крім того, вступники обов'язково проходять оцінку рівня фізичної підготовки, психологічне обстеження та медичний огляд військово-лікарською комісією для визначення можливості допуску за станом здоров'я до подальшої роботи в електроустановках та навчання в даному ЗВО. Конкурсні предмети (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/2020/dodatok-02-2020.pdf>) враховують необхідний рівень базових знань для навчання на даній ОП. Таким чином, процедура конкурсного відбору сприяє формуванню контингенту здобувачів вищої освіти, які здатні ефективно навчатися на даній ОП та бути в подальшому гарантовано працевлаштованим в ЗСУ.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти регламентується “Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті Повітряних сил імені Івана Кожедуба”, що розміщене на офіційному веб-сайті ЗВО і є доступним для всіх учасників освітнього процесу (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/p-17.pdf>). Для вступників, які попередньо навчалися в інших ЗВО, існує порядок визначення академічної різниці, яка встановлюється на підставі поданих документів про виконання навчального плану (академічна довідка, виписка із заліково-екзаменаційних відомостей, додаток до диплому молодшого бакалавра/молодшого спеціаліста, тощо). Процедурою передбачається, що у ЗВО складається порівняльна таблиця з вказанням кількості кредитів за вивченими дисциплінами та форма контрольного заходу. Після чого приймається рішення по зарахуванню вивчених дисциплін в інших навчальних закладах, або за іншою спеціальністю даного ЗВО. Відповідно до прийнятих рішень складається індивідуальний план заліків та екзаменів на певну кількість семестрів такого курсанта. Ця процедура погоджується з начальником факультету та начальником університету. Під час опитування на зустрічах експертна група встановила, що необхідності реалізації такої процедури не виникало за період існування ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за даною ОП не передбачене, враховуючи специфіку ЗВО, його військове спрямування та нормативно-правову базу Міністерства оборони України.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому ХНУПС є чіткими, зрозумілими та загальнодоступними. З метою інформування більш широкого кола абітурієнтів та детального роз'яснення положень правил прийому публікується “Довідник вступнику до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти тактичного рівня”. Критерії відбору вступників забезпечують прозорий та справедливий відбір з позиції відповідності особливостям ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Визнання неформальної освіти наразі не передбачено даним ЗВО, тому було б доцільно розглянути можливість визнання результатів неформальної освіти принаймні при вивченні дисциплін гуманітарного циклу.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Недолік із визнанням неформальної освіти не можна вважати суттєвим. Його можна усунути за короткий час та без значних зусиль з боку ЗВО.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми та методи навчання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, оскільки для досягнення останніх застосовуються як підходи, що відповідають формуванню фахової складової майбутнього випускника за спеціальністю 141 - Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, так і формуванню його компетенцій, як військового фахівця. Тому до основних видів навчальних занять, окрім традиційних, відносяться тактичні (тактико-спеціальні) заняття, а до основних форм практичної підготовки включено первинну військово-професійну підготовку та практику за військовим спрямуванням. Підтвердженням студентоцентрованого підходу є можливість студентів впливати на вибір форм та методів навчання. Експертній групі були надані докази щодо наявності ситуацій, коли з урахуванням запитів від студентів (за результатами аналізу анкет) були внесені зміни в ОП в частині співвідношення між лекційними та практичними заняттями на користь останніх. Відповідність принципам академічної свободи присутня, оскільки навчання за ОП не протирічить принципам свободи слова і творчості, поширення знань та інформації.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Зважаючи на те, що частина інформації, яка відноситься до змісту дисциплін, підпадає під дію наказу Служби безпеки України "Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю" та наказу Міністерства оборони України "Про затвердження Переліку відомостей Міністерства оборони України, які містять службову інформацію", містить відомості з обмеженим доступом та, згідно діючого законодавства України, не може поширюватися та оприлюднюватися, то ознайомлення здобувачів з цілями, змістом та програмними результатами навчання, а також порядком та оцінюванням у межах окремих освітніх компонентів здійснюється через систему Moodle, доступ до якої надається лише з внутрішньоуніверситетської мережі. У даній системі розміщено вичерпну інформацію щодо окремих освітніх компонентів, в т.ч. щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Експертна група пересвідчилась у достатньому наповненні навчально-методичним забезпеченням системи Moodle щодо дисциплін, які викладаються.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Поєднання навчання і дослідження під час реалізації ОП підтверджується наступними фактами: - курсанти дійсно залучаються до виконання науково-дослідних робіт, що здійснюються за рахунок державного бюджету, внесені до переліку виконавців даних робіт, а їх особистий внесок конкретизовано звітами про виконання конкретних наукових завдань; - курсанти дійсно залучаються до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, а їх роботи потрапляють до числа переможців (що засвідчується, наприклад, наказом МОН №827 від 31.07.2018 р. “Про підсумки Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2017/2018 навчальному році”; - воєнно-наукові гуртки на кафедрі дійсно функціонують, існують затверджені графіки роботи та звіти за минулі та поточний навчальні роки.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст дисциплін оновлюється з періодичністю 1-2 роки, що пояснюється рухом Збройних Сил України в напрямку стандартів НАТО, а також наявністю нових вимог, що формуються досвідом участі у Операції об’єднаних сил. Процедура оновлення змісту дисциплін носить системний характер, а врахування наукових досягнень під час даної процедури здійснюється викладачами, що забезпечують освітній процес за даною ОП. Експертній групі було надано перелік навчально-методичної документації, а також її попередні редакції, з яких можна зробити висновок щодо якісних змін в змісті дисциплін, які викладаються. Колектив кафедри веде активну видавничу діяльність, що підтверджується наявністю значної кількості підручників та навчальних посібників, частина яких була представлена експертній групі під час виїзної експертизи.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО здійснюється системна робота щодо інтернаціоналізації його діяльності, яка регулюється “Стратегією інтернаціоналізації Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба”, що затверджена наказом начальника університету від 30.08.2019 №1612 (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/p-20.pdf>). Проте, за інформацією, що отримана від гаранта ОП та здобувачів вищої освіти, залучення учасників освітнього процесу за даною ОП до міжнародних освітніх або наукових проектів не відбувалося. Така ситуація пояснюється тим, що, незважаючи на доступність для курсантів інформації про актуальні міжнародні проекти, з боку ЗВО залучення курсантів до участі здійснюється за умови відбору за рівнем знань англійської мови. Це є непрямим свідченням того, що здобувачі вищої освіти за даною ОП мають в середньому нижчий рівень знань мови, ніж інші здобувачі даного ЗВО. Експертна група вивчила діючий навчальний план за даною ОП, з якого була отримана інформація, що вивчення іноземної мови відбувається в рамках навчальних дисциплін “Іноземна мова” (1, 2 семестр; загальна кількість годин - 150) та “Іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка)” (3, 4 та 7 семестри; загальна кількість годин - 330). У зв’язку з цим, а також враховуючи потреби Збройних Сил України в плані мовної підготовки військовослужбовців, доцільним є рекомендувати коригування навчальних планів з введенням наскрізної підготовки здобувачів з іноземної мови.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Форми та методи навчання направлені на досягнення цілей та програмних результатів навчання. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів, а також процедур та критеріїв оцінювання є доступною і зрозумілою для здобувачів вищої освіти. Сукупність спільних наукових результатів здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників є беззаперечним свідченням наявності поєднання навчання і дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Рівень знань англійської мови не дозволяє здобувачам вищої освіти приймати активну участь у міжнародних освітніх та наукових проектах, що створює складнощі для інтернаціоналізації освітнього процесу. Є доцільним рекомендувати коригування навчальних планів з введенням наскрізної підготовки з іноземної мови, що відповідає напрямку зовнішньої політики України та стратегії розвитку Збройних Сил у бік Північноатлантичного альянсу.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Даний недолік не можна вважати серйозним, оскільки ЗВО вже приймає ряд заходів щодо його усунення. У порівнянні з попередньою редакцією навчального плану обсяг часу на вивчення англійської мови збільшено на 100 годин. Окрім того, перспективний план розвитку ОП передбачає до 2024 року збільшення цього обсягу на 420 годин (до 1000 годин всього) і у ХНУПС діють факультативні курси англійської мови для військовослужбовців та працівників Збройних Сил України.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти чіткі, зрозумілі та доступні. Це підтверджується існуючим «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті повітряних сил імені Івана Кожедуба» від 29.08.2019 р. (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>) та під час інтерв'ювання з курсантами, викладачами та випускниками. Курсанти відзначають, що дізнаються про особливості критеріїв оцінювання освітніх компонент під час першого заняття по кожній окремій дисципліні, додатково інформація доступна в системі Moodle в будь-який час, навіть якщо курсант пропустив заняття з певних причин, а отже оприлюднюється заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Атестація відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційних робіт бакалаврів, що відповідає вимогам стандарту вищої освіти та наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 "Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1141-15>). Вибір теми здійснюється згідно затвердженого начальником ХНУПС, погодженого начальником електротехнічної служби тилу Командування Повітряних Сил ЗСУ, начальника управління бойової підготовки Командування Повітряних Сил ЗСУ переліку тем кваліфікаційних робіт курсантів 4 курсу ХНУПС за 2019 р, наказ №2150 від 05.11.2019 р. "Про закріплення тем кваліфікаційних робіт за курсантами четвертих курсів університету та призначення керівників у 2019 році". Гарант ОП, НПП та студенти зауважують, що до захисту кваліфікаційних робіт додатково залучається керівництво ХНУПС та представники Командування Повітряних Сил ЗСУ у випадку, коли планується захист кваліфікаційної роботи курсантом, що претендує на диплом з відзнакою.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила проведення контрольних заходів та умови, при яких відбувається повторне перескладання диференційованого заліку або екзамену у курсантів комісією, регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті повітряних сил імені Івана Кожедуба» (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>) та «Положенням про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-22.pdf>). Під час опитування у фокус-групах експертна група встановила, що курсанти обізнані щодо існуючих

правил, а викладачі дотримуються процедур проведення контрольних заходів. Випадків конфлікту інтересів чи необ'єктивності викладачів під час виставлення оцінок не було засвідчено чи встановлено, проте процедура врегулювання таких ситуацій у ХНУПС існує.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

В ХНУПС діє “Положення про протидію академічному плагіату в Харківському національному університеті повітряних сил України імені Івана Кожедуба” №1612 від 30.08.2019 року (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/p-21.pdf>). Експертній групі надана “Довідка про перевірку атестаційної роботи на академічний плагіат” однієї з кваліфікаційних робіт, що датована 23.01.2019р. Вона свідчить: “Результат перевірки: унікальність тексту - 87%. Робота допускається до захисту.” У випадку, якщо унікальність роботи під час перевірки виявиться задовільною, то система формує звіт: “Потребує доопрацювання та повторної перевірки”. Якщо ж під час перевірки буде виявлено “неприйнятний рівень”, то робота до розгляду не приймається. Студенти обізнані щодо того, що їх роботи перевіряються на наявність текстових запозичень з використанням програмних засобів. Зі слів студентського самоврядування, поінформованість здобувачів вищої освіти щодо принципів академічної доброчесності формується починаючи з першого курсу на зустрічах з викладачами, курсантських та сержантських радах.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Форми контрольних заходів, методи та критерії оцінювання завчасно доводяться до відома курсантів шляхом внутрішньоуніверситетської системи Moodle. Форма підсумкової атестації відповідає стандарту вищої освіти. Курсанти обізнані щодо того, що їх атестаційні роботи будуть перевірятися на плагіат, про механізм перевірки та можливі наслідки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Перевірка на плагіат відбувається насамперед для кваліфікаційних робіт бакалавра протягом останнього семестра навчання на рівні “бакалавр”. Посилення контролю за академічною доброчесністю на більш ранніх курсах, шляхом перевірки студентських робіт дозволить більш глибоко опанувати положеннями академічної доброчесності та підвищити рівень унікальності кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Даний недолік не можна вважати серйозним, оскільки ЗВО вже приймає ряд заходів щодо його усунення. Перевірка всіх курсантських робіт протягом всього періоду навчання вимагає значних ресурсів. Посилення популяризації академічної доброчесності принесе користь як ОП так і закладу в цілому.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно з наказом МОУ, МОНУ від 11.02.2016 №71/109 “Про затвердження Положення про проведення атестації науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, що належать до сфери управління Міністерства оборони України” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0358-16>): “НПП визнається таким, що відповідає займаній посаді, у разі якщо: рівень його освіти відповідає кваліфікаційним вимогам до посади; виконує службові обов’язки на належному рівні; у повному обсязі виконує навчальні (індивідуальні) плани; у разі направлення успішно пройшов підвищення кваліфікації; протягом міжатастаційного періоду не допустив порушень трудової дисципліни”. Експертній групі безпосередньо в ЗВО була надана таблиця 2 “Зведена інформація про викладачів” з неопублікованої частини звіту самооцінювання. Було встановлено, що протягом останніх років викладацьким складом видано навчальні посібники та підручники за тематиками дисциплін, які вони викладають. Всі викладачі даної ОП мають наукові публікації у періодичних фахових виданнях, а деякі включені до наукометричної бази SCOPUS, що підтверджує їх професійну кваліфікацію та відповідність дисциплінам, які вони викладають. Проте, не всі викладачі, які задіяні на даній ОП мають достатню кількість наукових публікацій у фахових виданнях за останні 5 років. Академічна кваліфікація викладачів підтверджується дипломами про вищу освіту, науковими ступенями та вченими званнями.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Конкурсний добір викладачів на вакантні посади науково-педагогічних працівників проводиться відповідно до наказу Міністерства оборони України, Міністерства освіти і науки України від 19.10.2016 № 542/1255 “Про затвердження Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів, що належать до сфери управління Міністерства оборони України” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1461-16>) та “Положенням про порядок заміщення вакантних посад командування (керівного складу), наукових, науково-педагогічних працівників у Харківському національному університеті Повітряних Сил на конкурсній основі” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/polozhennya-2017.pdf>). Прозорість конкурсного добору регулюється цими документами, які передбачають, що особи, які проходять військову службу (працюють) у ВВНЗ, ВНП ВНЗ, у якому проводиться конкурс, окрім рапорту (заяви), автобіографії та службової характеристики подають список наукових праць (винаходів) та звіт про науково-педагогічну (наукову) діяльність. Під час зустрічі з представниками адміністрації, експертною групою було встановлено, що в університеті систематично проводяться опитування та моніторинг діяльності викладачів. Це дозволяє забезпечувати високий рівень професіоналізму для провадження освітньої діяльності та успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи експертна група пересвідчилася, що при розробці ОП був задіяний представник Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, який являється замовником (роботодавцем) майбутніх випускників. Участь замовників на підготовку військових фахівців (роботодавців) полягає у розробці та вдосконаленні ОП та навчальних планів. Під час практик та військових стажувань представники військових частин є керівниками занять згідно з вимогами наказу Міністерства оборони України від 12.01.2016 року № 5 “Про затвердження Інструкції про порядок організації і проведення військового (флотського) стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, корабельної та інших видів практики курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ, ВНП ЗВО” (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0191-16>). З опитувань експертною групою було встановлено, що участь замовників (роботодавців) також проявляється у погодженні тематики кваліфікаційних робіт випускників.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічей експертною групою була зібрана інформація щодо проведення аудиторних занять Командувачем або його заступником з бойової підготовки. Встановлено, що ними проводяться лекції для викладачів та курсантів випускних курсів з питань сучасного стану та перспектив розвитку родів військ Повітряних Сил, які проходять кожного року. Також, представник Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, який являється замовником (роботодавцем), часто відвідує ЗВО та проводить із курсантами даної ОП особисті бесіди, що виявляють їх побажання щодо освітньої діяльності та майбутньої служби.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

В ХНУПС питання підвищення кваліфікації НПП регулюється розділом 7 “Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/p-17.pdf>). Згідно з ним, кожен викладач не рідше, ніж один раз на п’ять років проходить курси підвищення кваліфікації. Науково-педагогічні, наукові працівники військовослужбовці, які залучені до освітнього процесу, направляються для участі у навчаннях військ (сил), випробуваннях озброєння і військової техніки за планами Міністерства оборони України, начальника Генерального штабу - Головнокомандувача Збройних Сил України, командувачів видів Збройних Сил України, командувачів військ оперативних командувань, керівників структурних підрозділів апарату Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України за узгодженням з керівником, якому підпорядкований університет. При цьому залучення науково-педагогічних, наукових працівників-військовослужбовців для участі у навчаннях військ (сил), випробуваннях озброєння і військової техніки має здійснюватися з урахуванням освітнього процесу в університеті. Терміни направлення науково-педагогічних, наукових працівників військовослужбовців мають доводитися до відома університету не пізніше ніж

за 2 місяці до початку запланованого заходу. Кращих викладачів направляють на здобуття практичного досвіду в зону проведення ООС.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті діє “Положення о преміюванні працівників Харківського національного університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба за загальні результати діяльності”(http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/polozhennya-premii-hnups.pdf). При відзначенні НПП враховується: обсяг навантаження; якість виконання навчальної, методичної, наукової та виховної роботи; результати впровадження наукових досліджень; кількість підготовлених навчальних курсів, підручників, посібників; участь у профорієнтаційній роботі; участь у підготовці та проведенні семінарів, круглих столів, конференцій, симпозіумів та інших заходів. Експертній групі була надана підтверджуюча інформація під час зустрічей щодо стимулювання розвитку науково-педагогічного складу, а саме: заохочення у вигляді грошових премій, подяк, грамот, відзнак. Запроваджено систему конкурсів, в яких приймають участь всі кафедри; за підсумками навчального року та з нагоди професійних свят викладачі отримують заохочення (відзнаки, грамоти, цінні подарунки) від керівництва МО України, Генерального штабу ЗС України, Командування ПС ЗС України як замовника. Такий підхід стимулює викладацький склад до розвитку та самовдосконалення. Під час зустрічі з курсантами було встановлено, що вони задоволені викладачами та їх рівнем кваліфікації, наведенням реальних прикладів із власного досвіду, застосуванням тренажерів, створенням міні-проектів разом із курсантами, проведенням онлайн-тестування та ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

До сильних сторін можна віднести те, що деякі викладачі здобували практичний досвід у зоні проведення ООС та можуть на власному досвіді поєднувати отримані навички із матеріалом, передбаченим навчальним планом. Також рейтингова система стимулює викладацький склад розвиватися на конкурентній основі, що сприяє збільшенню показників навчально-методичної та наукової діяльності викладачів. Тісна співпраця з представниками замовника (роботодавця) Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, в тому числі залучення до проведення лекційних та практичних занять курсантам даної ОП, сприяє досягненню визначених програмою цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Оскільки не всі викладачі, які задіяні на даній ОП, мають достатню кількість наукових публікацій у фахових виданнях за останні роки, то експертна група рекомендує звернути увагу на заходи популяризації наукових досягнень.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Цей недолік не є суттєвим. Наявність більшої кількості навчально-методичних та наукових публікацій за напрямками дисциплін, що викладаються дозволило б підсилити доказову базу в контексті академічної та професійної кваліфікації викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група проаналізувала наявні матеріально-технічні ресурси (включаючи відвідування навчально-тренувального комплексу у смт. Чугуїв з розгорнутими навчально-бойовими зразками електротехнічних засобів загальновійськового та спеціального призначення, які оснащені контрольно-вимірювальними засобами, електричними та електронними приладами, тощо) та засвідчує відповідність їх цілям та програмним результатам навчання. Експертна група пересвідчилась в належних умовах проживання курсантів в казармах (де в обов'язковому порядку вони проживають перші два роки навчання) та гуртожитках. Під час зустрічей адміністрація ЗВО повідомила, що з метою забезпечення гендерної рівності було облаштовано жіночу казарму. Бібліотека закладу має високий рівень автоматизації, є електронний каталог, доступний з внутрішньої комп'ютерної мережі. Кожне друковане видання має штрих-код, при зчитуванні якого інформація про видачу книги автоматично додається у базу даних бібліотеки на електронний абонемент читача, що суттєво скорочує час на отримання та повернення книг до бібліотеки та майже унеможливує виникнення черг. Навчально-методичне забезпечення дисциплін внесено до електронної системи навчання Moodle, є в наявності в бібліотеці в достатній кількості та сприяє досягненню визначених ОП цілей та програмних результатів. В той же час, наявність фахових періодичних видань (<http://www.hups.mil.gov.ua/biblioteka-hups/periodichni-vidannya/>) за спеціальністю є незначною. Університет має потужну спортивну базу з басейном, що задовольняє потреби курсантів у фізичній активності. З мережі університету надається доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група засвідчує, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до приміщень університету, бібліотеки, спортивних залів, спортивного комплексу з басейном, системи навчання Moodle, навчально-тренувального комплексу, а також інших елементів інфраструктури та інформаційних ресурсів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітнє середовище є безпечним для здоров'я здобувачів вищої освіти. Закладом забезпечуються безпечні умови для навчання та проживання курсантів на території університету. Територія університету охороняється, проникнення сторонніх осіб не допускається. Здобувачами вищої освіти під час зустрічі відзначено, що умови харчування значно покращилися за останній час у відповідності до реформи харчування в Збройних силах України (наказ Міністерства оборони України “Про перехід військових частин (установ, закладів) Збройних сил України на систему продовольчого забезпечення із застосуванням каталогу продуктів харчування в 2019 році” №90 від 03.04.2019 р.). Психічне здоров'я здобувачів контролюється відділом морально-психологічного забезпечення із залученням представників студентського самоврядування.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група пересвідчилася, що освітня підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється на належному рівні. Відповідні структури, які забезпечують організаційну складову освітнього процесу, працюють чітко та злагоджено. Індивідуальна взаємодія між викладачами та здобувачами вищої освіти здійснюється, головним чином, під час годин самостійної роботи (приблизно 2,5 години щодня, які, у відповідності до правил внутрішнього розпорядку, здобувачі проводять у ЗВО). Організаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється на високому рівні, оскільки вона чітко вибудована, а саме: у кожній групі курсантів є командир підрозділу (з числа здобувачів освіти), а також куратор (з числа науково-педагогічних працівників). Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється з використанням внутрішньої системи Moodle, у якій кожен з них має власний обліковий запис, що дозволяє йому отримувати релевантну інформацію щодо освітніх та позаосвітніх питань, звертатися до викладачів та адміністративного персоналу, здійснювати обговорення загальних питань на внутрішніх форумах системи. Консультативна та соціальна підтримка здійснюється з залученням відділу морально-психологічного забезпечення. Оскільки у особливо складні психологічні умови потрапляють курсанти першого курсу, які з цивільного життя переходять до військового розпорядку дня, то належне функціонування даного відділу є важливим питанням внутрішніх процесів у ЗВО. У ході спілкування зі здобувачами вищої освіти були отримані відомості щодо регулярності та змістовного наповнення зустрічей з представниками даного відділу, що є свідченням ґрунтовності та результативності обраних форм підтримки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

За даною ОП не здійснюється навчання осіб з інвалідністю у відповідності до наказу Міністерства оборони України № 248 від 11.05.2016 “Про затвердження Особливостей прийому на навчання до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти для підготовки військових фахівців тактичного рівня в умовах особливого періоду” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0776-16>). Пункт 6 даного наказу передбачає, що вступники, крім надання сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти або складання вступних екзаменів з конкурсних предметів, обов’язково проходять психологічне обстеження, оцінку рівня фізичної підготовленості та медичний огляд, що здійснюються фахівцями, які входять до складу приймальних комісій, відповідно до чинного законодавства. В той же час, ЗВО надає всебічну підтримку особам, які її потребують. Наприклад, курсантам, що мають сім’ї та дітей, дозволяється мешкати за межами ЗВО.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов’язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Вирішення конфліктних ситуацій регулюється “Положенням про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУПС” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/p-22.pdf>). Документ містить процедури попередження конфліктних ситуацій на лінії “викладач-студент” та “студент-студент”, процедури вирішення конфліктних ситуацій, в т.ч. конфлікту інтересів. У випадку виникнення конфліктної ситуації скарга може бути подана у письмовій формі, в т.ч. безпосередньо начальнику ЗВО через електронну форму на сайті. Було запроваджено групи “Підслухано у ХУПС” у ряді соціальних мереж. Процедура розгляду конфліктних ситуацій передбачає формальні та неформальні підходи до їх вирішення. Неформальний шлях вирішення полягає у проведенні зустрічі зі скаржником, потенційним порушником та свідками ситуації. Комісія вивчає скаргу, надає консультації та пропонує способи вирішення. Формальна процедура здійснюється за умови обрання її скаржником або відповідачем, а також якщо неформальна процедура не призвела до спільного рішення. На підставі рішення комісії керівництво ЗВО застосовує заходи, передбачені та дозволені законодавством, зокрема, винесення догани або звільнення працівника, відрахування здобувача. За результатами зустрічей із курсантами та вивчення анкет, що надані відділом морально-психологічного забезпечення, можна зробити висновок, що наявні скарги успішно вирішуються на рівні командирів курсантських підрозділів без залучення керівництва ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Фінансові, матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення сприяють досягненню результатів навчання. ЗВО забезпечує вільний доступ до своєї інфраструктури та освітніх ресурсів. Здобувачам вищої освіти надається всебічна підтримка, як під час здійснення освітнього процесу, так і за межами цього часу. Процедура вирішення конфліктних ситуацій є чіткою та зрозумілою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

У бібліотечному фонді недостатня кількість фахових періодичних видань за спеціальністю, до якої відноситься дана ОП.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Даний недолік не можна вважати серйозним, оскільки він не створює помітних завад у здійсненні освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ЗВО існує «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» №1612 від 30.08.2019р. (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiclna-informatsiya/p-18.pdf>). Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюється "Положенням про організацію освітнього процесу в Університеті" (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiclna-informatsiya/p-17.pdf>). Перша редакція ОП була затверджена 2016 року, а потім переглянута в 2018 та 2019 роках. Періодичність перегляду ОП регулюється внутрішніми положеннями та в особливий період відбиває потребу на реагування щодо надходження нових відомостей від Міністерства оборони України, які формуються з досвіду участі Збройних Сил на сході України. ОП розробляється робочою групою, до складу якої входять провідні фахівці з даної спеціальності та представники замовника на підготовку фахівців. ОП погоджується із замовником на підготовку військових фахівців, Департаментом військової освіти та науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України, затверджується рішенням Вченої ради Університету і вводиться в дію наказом начальника Університету.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічей з курсантами та студентським самоврядуванням було визначено, що на курсантських та сержанських радах відбувається обговорення питань, які пов'язані з навчальним процесом. Всі питання, що виникають, виносяться на обговорення та беруться до уваги під час перегляду ОП. Так, експертною групою було встановлено, що врахована думка курсантів та збільшено кількість годин на практичну частину в окремих освітніх компонентах навчального плану. Зважаючи, що навчальний план відноситься до інформації з грифом "Для службового користування", назви дисциплін в звіті не зазначаються.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Представник Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, що є представником замовника, безпосередньо брав участь у розробленні ОП, та регулярно долучається до процесу перегляду та її покращення. Це було підтверджено експертною групою під час відео-конференції з роботодавцем (замовником). Була відзначена зацікавленість замовника в підготовці кваліфікованих кадрів, глибока обізнаність станом справ кафедри, НПП, частотою відвідування курсантами навчально-тренувального комплексу у смт. Чугуїв з розгорнутими навчально-бойовими зразками електротехнічних засобів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У зв'язку з тим, що після закінчення навчання 100% випускників ОП працевлаштовуються до Збройних Сил України, в ХНУПС існує практика надання відгуків на випускників після першого року служби у військах. З наданих експертній групі відгуків за останні декілька років відмічається: високий рівень професійної підготовленості, відповідність займаним посадам, високі індивідуально-психологічні якості, гарні організаційні здібності. В деяких відгуках зазначається, що військовий через рік служби у Збройних Силах України вже гідний до висунення на вищу посаду (з відгуків 2018, 2019 років). В пропозиціях відгуків 2016 року рекомендувалося “збільшити кількість годин на техніці під час стажування”, у 2017 році пропонувалося “виділити більше практичної діяльності для ремонту та обслуговування на електротехнічних засобах загально-військового призначення”, що в свою чергу знайшло відображення, враховано під час перегляду ОП та відповідає вимогам замовника. Системного механізму відслідковування кар’єрного шляху випускників на подальших етапах кар’єрного шляху не було продемонстровано.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ЗВО діє «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» № 1612 від 30.08.2019 р. (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/p-18.pdf>). У випадку, коли поступають пропозиції щодо покращення ОП або при виявленні недоліків, внесенні конструктивних змін до ОП чи до змісту навчальних дисциплін, це розглядається спочатку на засіданні кафедри, а потім за потреби виноситься на засідання Вченої ради університету. Дані факти підтверджуються витягами з засідань кафедри, гарантом ОП, членами студентського самоврядування, які входять до складу Вченої ради університету.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертній групі було надано експертний висновок за результатами проведення акредитаційної експертизи у травні 2014 року щодо підготовки бакалаврів за напрямом 6.050701 “Електротехніка та електротехнології”. На підставі проведеної перевірки, експертною комісією МОНУ для подальшого вдосконалення навчально-виховного процесу та наукової роботи було рекомендовано: “Посилити заходи щодо подальшого оснащення дисциплін підручниками та навчальними посібниками, електронним методичним забезпеченням, які видаються українською мовою, у тому числі власної розробки. Звернути увагу на необхідність ширшого залучення студентів до науково-дослідної роботи. Розширити перелік фахових періодичних видань для університетської бібліотеки, які мають спрямованість на наукові дослідження в галузі”. Експертній групі було представлено до розгляду навчальні посібники та підручники, які видані викладачами кафедри протягом останніх років. Крім того, вони є доступні в бібліотеці для всіх курсантів, що навчаються на даній ОП, кількість видань є достатньою для здійснення освітнього процесу. Крім того, кафедра посилила науково-дослідну діяльність, до якої також залучаються курсанти, а результатами спільної роботи є опубліковані статті та участь у всеукраїнських та міжнародних конференціях. Бажано було б розширити перелік наявних фахових видань. Хоча, це не слід вважати серйозним недоліком, так як існує вільний доступ до електронних версій більшості публікацій на сайтах видавництва фахових журналів.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група впевнилась, що академічна спільнота ХНУПС обізнана в тому, що постійно відбувається покращення ОП. На зустрічі з адміністративним персоналом було підтверджено, що заклад докладає значних зусиль щодо покращення якості вищої освіти, на ній були присутні особи, які займаються питаннями внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Було відмічено, що в ХНУПС впроваджений пілотний проект “Курси лідерства”, проводяться конкурси на звання “Найкращий факультет”, “Найкраща кафедра”, “Найкращий працівник”, “Найкращий курсант”, “Найкраще електронне видання” тощо. І для того, щоб здобути таке визнання потрібно постійно покращувати показники, підвищувати якість викладання, застосовувати нові методики, що потім знаходить відображення в новій редакції ОП. Це сприяє підвищенню культури якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Курсанти, студентське самоврядування, роботодавці беруть безпосередню участь в покращенні ОП та освітніх компонент. Відгуки працевлаштованих випускників приймаються до уваги під час перегляду та удосконалення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Нааявні відгуки лише випускників після першого року служби у військах. Не продемонстровано чітких та зрозумілих механізмів відслідковування подальшого кар’єрного шляху випускників. Експертна група рекомендує посилити зворотній зв’язок з випускниками для надання порад чи рекомендацій для покращення ОП чи окремих освітніх компонент не лише перед прийняттям, а й впродовж року через відповідну web-форму на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Вказаний недолік не можна вважати серйозним, його можна усунути в короткий термін, а в ЗВО загалом існує система внутрішнього забезпечення якості освіти, стейкхолдери різних рівнів приймають активну участь в покращенні ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу прописані у “Статуті Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба” наказ Міністерства Оборони України № 603 від 28.11.2018 (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/HNUPS/statut-hnups.pdf>); “Положенні про організацію освітнього процесу” наказ ХНУПС № 1612 від 30.08.2019 (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiclna-informatsiya/p-17.pdf>). Під час проведення зустрічей експертна група встановила, що при вступі абітурієнта, а також при доборі майбутнього працівника до даного ЗВО його інформують про права та обов'язки при підписанні контракту (стосується вступників та викладачів). Також було встановлено, що з цими документами знайомі всі учасники даної ОП. Курсантам при вступі до ЗВО перший час надається можливість ознайомитися із Статутом більш детально.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

За інформацією, що була надана експертній групі під час спілкування з гарантом ОП та в звіті самооцінювання зазначалося про те, що будь-яка інформація стосовно ОП являється інформацією з обмеженим доступом і не може публічно оприлюднюватися на офіційному веб-сайті університету, згідно з наказом Генерального штабу ЗСУ №408 від 22.11.2017 “Про затвердження Переліку відомостей Збройних Сил України, що становлять службову інформацію”.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

За інформацією, що була надана експертній групі під час спілкування з гарантом ОП та в звіті самооцінювання зазначалося про те, що будь-яка інформація стосовно ОП являється інформацією з обмеженим доступом і не може публічно оприлюднюватися на офіційному веб-сайті університету, згідно з наказом Генерального штабу ЗСУ №408 від 22.11.2017 “Про затвердження Переліку відомостей Збройних Сил України, що становлять службову інформацію”.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Права та обов'язки доводяться до відома учасників освітнього процесу з використанням інтернет-ресурсів, а також роз'яснюються при зустрічах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Оскільки інформація щодо ОП відноситься до службової, це значно звужує можливості щодо залучення зацікавлених сторін до її покращення. В той же час, було б доцільно активізувати пошук альтернативних шляхів забезпечення прозорості та публічності функціонування ОП.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Вказаний недолік пояснюється об'єктивними причинами функціонування військових ЗВО, а тому не може розглядатися, як серйозний.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

1. Експерти звернули увагу на той факт, що освітня програма, яка акредитується, називається “Електротехніка та електротехнології”, в той час як спеціалізація називається “Електротехнічні системи військового призначення”. З роз’яснень представника приймальної комісії була отримана інформація, що при вступі та зарахуванні вказується назва “Електротехнічні системи військового призначення”, а також на індивідуальних планах здобувачів зазначається дана назва. Згідно роз’яснення Міністерства освіти і науки України від 6.06.2018 р. (<https://mon.gov.ua/ua/news/u-mezhah-kozhnoyi-specialnosti-chi-specializaciyi-vish-mozhe-stvoryuvati-yak-odnu-tak-i-dekilka-osvitnih-program-rozysnennya-mon>): “Для запровадження окремих спеціалізацій ЗВО створює профільні освітні програми, назви яких (у випадку однієї освітньої програми за кожною спеціалізацією) співпадають із назвами спеціалізацій”. За спеціальністю 141 - Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка вказана спеціалізація є єдиною. Таким чином, практику використання різних назв освітньої програми та спеціалізації не можна вважати прийнятною. 2. Експерти, готуючи звіт, звернули увагу на активне оновлення інформації на офіційному сайті ЗВО, де періодично з’являються нові положення або інші документи. Це є свідченням того, що ЗВО прикладає значні зусилля для розбудови та модернізації внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти. В той же час, такі дії можуть призводити до часткової втрати актуальності інформації, що надана експертами у звіті. Наголошуємо, що надана експертами у звіті інформація та посилання були актуальними на момент закінчення виїзної експертизи.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	Выберите элемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи Место для ввода текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

Козакевич І.А.

Члени експертної групи (електронні підписи)

Кривда В.І.

Глушко О.В.